

Rottehandlingsplan 2016-2018

Varde Kommune

Siden 1. januar 2013 har alle kommuner skulle have en handlingsplan for den kommunale rottebekæmpelse med krav om fornyelse minimum hvert tredje år. Rottehandlingsplanen 2016-2018 er således Varde Kommunes anden handlingsplan.

Formålet med handlingsplanen er bl.a. at synliggøre den kommunale rottebekæmpelse og særligt at redegøre for kommunens særlige prioritering i forhold til forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Den kommunale rottebekæmpelse i Varde kommune

Bekæmpelse af rotter er kommunens ansvar. Den væsentligste årsag til, at vi bekæmper rotter, er fordi de kan overføre en lang række sygdomme til os, de kan forurene vores fødevarer og ødelægge vores kloakker og trænge ind i vores boliger. Ansvar for en effektiv rottebekæmpelse ligger hos kommunen og i Varde Kommune er rottebekæmpelsen udliciteret til et privat bekæmpelsesfirma, som varetager alt vedrørende den praktiske rottebekæmpelse. Den daglige administration, kontrol og håndhævelse varetages af kommunens eget administrative personale.

Som borger kan vi selv gøre meget for at sikre os mod rotter på vores ejendom. Hvis vi sørger for, at der ikke ligger spiselige madvarer, affald etc. fremme og sørger for at vores ejendom fremstår ryddelig og sikre at vores egne kloakledninger er intakte, så minimerer man risikoen for at få rotter.

I Varde Kommune bestræber vi os på at bekæmpe rotterne effektivt, men vi vil gerne i højere grad have den enkelte borger til aktivt at være med til at undgå rotter. Varde Kommune vil bl.a. med denne handlingsplan øge indsatsen i forbindelse med forebyggelse og især at få kommunens borgere involveret aktivt i forebyggelsen af rotter.

Rottebekæmpelsens servicemål i Varde Kommune

Kommunen har dagligt kontakt med kommunens bekæmpelsesfirma og sikre bekæmpelsen lever op til de lovgivningsmæssige krav. Får man som borger i Varde Kommune rotter, så kan man forvente;

- At man hurtigst muligt får besøg af kommunens bekæmper. Er der rotter i beboelsen, på en institution eller fødevarer virksomhed kan man forvente besøg samme dag eller senest næste hverdag.
- At bekæmperen så vidt muligt finder årsagen til rotteforekomsten og på den baggrund rådgive om nødvendige forebyggende tiltag
- At den enkelte borger hele tiden er informeret om bekæmpelsesforløbet, da dette erfaringsmæssigt giver størst tryghed
- At al rottebekæmpelse, hvor der anvendes gift, foretages med hensyn til miljøet

Varde Kommune vil med jævnlig kontrol følge op på serviceniveauet, for at sikre borgerne en effektiv rottebekæmpelse af høj kvalitet.

Vi betaler alle til den kommunale rottebekæmpelse

Udgifter til den kommunale rottebekæmpelse dækkes af gebyr opkrævet sammen med ejendomsskatten. Rottegebyret dække udgifter til bekæmpelsesfirmaet, den kommunale administration og andre tilknyttede aktiviteter. I 2015 udgjorde rottegebyret 0,019 ‰ af ejendomsskatten og i 2016 udgør det 0,028 ‰. I 2016 svare det til, at hvis ejendomsværdien på ens bolig er sat til 1 mio. kr., så skal man årligt betale 28 kr. til den kommunale rottebekæmpelse. Det er bl.a. det øgede antal rotteanmeldelser, ny kontrakt med bekæmpelsesfirma, skærpede lovgivningsmæssige krav til rottebekæmpelsen og en øget administrativ indsats påvirker rottegebyret, som har medført stigningen.

Stigningen i rottegebyret er bl.a. en følge af de lovgivningsmæssige stramninger og øget krav til rottebekæmpelsen og anvendelse af gift samt det øgede fokus på forebyggelse.

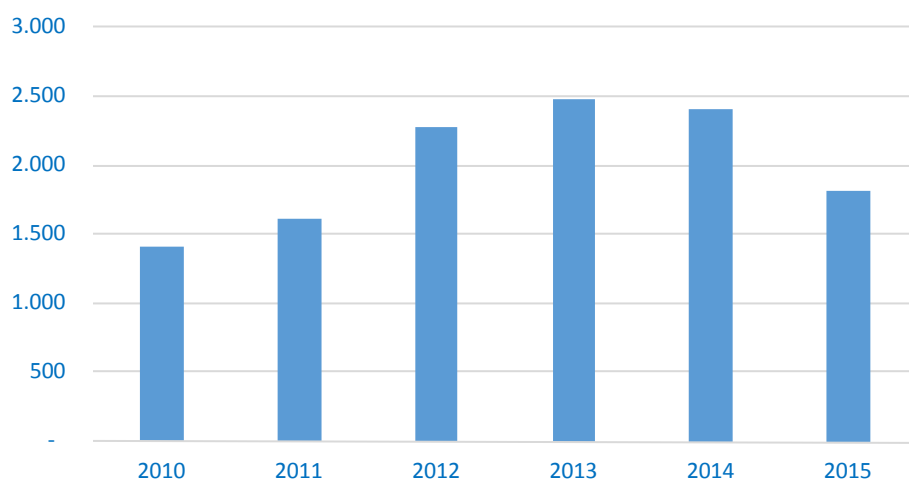
Der er forventning til, at udgifter til bekæmpelsen vil stige i de kommende år, som følge af de miljømæssige skærpede krav, der stilles til bekæmpelse af rotter med gift, men også som følge af den øgede forebyggende indsats overfor rotterne.

- Rottegebyret opgøres som en promillesats af ejendomsværdien
- Rottegebyret dækker alle direkte udgifter forbundet med den kommunale rottebekæmpelse
- Får man rotter og derfor har brug hjælp til at få dem bekæmpet, så har man allerede betalt for ydelsen og skal ikke betale yderligere
- Rottegebyret dækker ikke grundejeres egne udgifter til udbedringer af defekte kloakker, skader forårsaget af rotter og diverse rottesikring
- Der kan ikke gives dispensation fra betalingen af rottegebyret

Udviklingen i antal af rotteanmeldelser

Ofte bliver der set på udviklingen i antallet af rotteanmeldelser, når man vil måle kvaliteten af rottebekæmpelsen. En nedgang i antallet tages ofte som udtryk for, at man har gjort det godt. Dog viser erfaringen, at antallet af rotteanmeldelser kan variere gevaldigt fra år til år som kan være betinget af f.eks. de vejrlige forhold og fødetilgængeligheden. De relative milde vintre fra 2011 og frem vurderes at have haft en betydelig indflydelse på det stigende antal rotteanmeldelser. Foruden de relative milde vintre, så har der også været en del regnfulde efterår, som har gjort at specielt de afgrøder, som normalt høstes sent (f.eks. majs), forblev længere tid på markerne og dermed gav rotterne et forlænget fødegrundlag langt ind i efteråret og vinteren. Milde vintre og perioder, hvor føden er mere rigelig, vil typisk betyde, at der det efterfølgende forår vil komme flere rotter, da rottebestanden starter ynglesæsonen fra et højere niveau

antal rotteanmeldelser pr. år i Varde Kommune

Antal rotteanmeldelser i Varde Kommune i perioden 2007-2015.

Siden 2010 er antallet af anmeldelser i Varde Kommune steget (se figuren), hvilket også ses i mange af landets øvrige kommuner. I forhold til 2010 var der i 2014 næsten 70 % flere anmeldelser, men der kan i 2015 ses et fald på ca. 24 % i forhold til året før. Er det fordi man er blevet bedre til at bekæmpe rotter i Varde Kommune eller fordi der er kommet færre rotter? Næppe – ses der på andre af landets kommuner, så er der mange steder fortsat mange eller stigende antal rotteanmeldelser. I Varde Kommune tror vi på, at det er en ændret praksis med hensyn til lukning og genåbning af rottesager, som til dels har været medvirkende til nedgangen. Den nye praksis betyder, at en sag først kan lukkes efter en periode på 30 dage uden rotteaktivitet, det har betydet at skulle der komme fornyet rotteaktivitet i denne periode, så kommer der ikke en ny anmeldelse til kommunens statistik. Andelen af gentagende anmeldelser falder og der er bedre basis for at få bekæmpet rotterne helt i bund.

I Varde Kommune vil vi ikke måle vores succes på antallet af rotteanmeldelser, men på om vi leverer en god og effektiv bekæmpelse til kommunens borger.

Hvad er der sket i sidste handlingsplanperiode?

I den første handlingsplan var det Varde Kommunes ønske bl.a. at se en nedgang i antallet af rotteanmeldelser, men udviklingen gik dog i modsat retning, en udvikling der var/er på linje med udviklingen i antal rotteanmeldelser i størstedelen af landets kommuner (se også afsnit om udvikling i antal rotteanmeldelser).

Vi havde sat os et mål at reducere i den mængde gift, der anvendes i den kommunale rottebekæmpelse. Fra 2014 til 2015 er der dog sket en forøgelse i forbruget af gift. Denne stigning kan bl.a. skyldes, at der er kommet øget fokus, på opfølgende bekæmpelsesbesøg, for at sikre så effektiv en bekæmpelse. I Varde Kommune kan vi dog notere en væsentlig fremgang i brugen af de meget milde gifte i forhold til de stærkeste gifte (en nedgang på ca. 38 %).

Af andre indsatser opnået i handlingsplan 2013-2015 kan særligt fremhæves;

- Indførelse af ny digital administrativ platform - programmet RotteWeb har kommunen fået et system til håndtering af alle handlinger i forbindelse med en rotteanmeldelse. Lige fra borgerens mulighed for elektronisk at kun anmelde rotter døgnet rundt på kommunes hjemmeside til, at bekæmpelsesforløbet i den enkelte sag kan følges.
- Indgåelse af ny kontrakt med det private bekæmpelsesfirma, hvor der er fokus på en effektiv bekæmpelse af høj kvalitet.
- Der er sket en væsentlig forøgelse af de administrative ressourcer, således at der i dag er afsat ca. ½ administrativt årsværk. Den administrative ressource skal bl.a. sikre, at kommunen kan leve op til de lovgivningsmæssige krav der stilles til bl.a. kontrol med bekæmpelsen og generel håndhævelse.
- Der er blevet opsat kloakrottespærre på kloakledningerne på ca. xx kommunale institutioner, for at beskytte disse institutioner mod indtrængning af kloakrotter. Opsætningen af rottespærre på de kommunale institutioner skete som følge af et lovkrav i den nye rottelovgivning. Opsætningen og finansieringen blev dækket af de kommunale ejendomme.

Fokusområder i handlingsplan 2016-2018

Handlingsplanen og dens udvalgte fokusområder skal ses som et supplement til den eksisterende kommunale rottebekæmpelse. De fokusområder, som Varde Kommune ønsker at give mere opmærksomhed er udvalgt med henblik på bl.a. at understøtte kommunens ønsker om mere forebyggelse og mere aktiv inddragelse af kommunens borgere i forebyggelsen af rotter.

Varde Kommune har i denne handlingsplansperiode valgt at have et særligt fokus på følgende 5 fokusområder, der er ikke tale om en prioriteret rækkefølge af de enkelte fokusområder;

Fokusområde 1: Information som et forebyggende redskab – Varde Kommune vil i højere grad inddrage kommunens borgere som aktive medspillere i ”kampen” mod rotterne

Fokusområde 2: Bekæmpelse og forebyggelse af rotter i kloakken – her vil der blive fokuseret på udbedring af de private og offentlige kloakker sikre, at rotterne bliver nede i kloakken og med giftfri bekæmpelse reducere antallet af kloakrotter.

Fokusområde 3: Bekæmpelse og forebyggelse af rotte på særlige arealer – her vil Varde Kommune arbejde for at inddrage andre faglige kompetenceområder i den offentlige forvaltning og sammen undersøge muligheder for at forebygge rotteforekomst langs f.eks. Varde Kommunes vandløb, grøfter og parker.

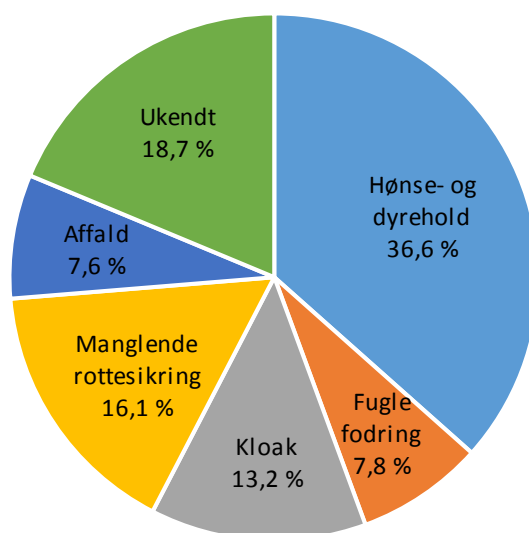
Fokusområde 4: Bekæmpelse og forebyggelse af rotter i sommerhusområderne – med dette område vil der blive sat øget bevågenhed på rotteforekomsten i kommunens mange sommerhusområder.

Fokusområde 5: Øget viden om resistens og mere hensigtsmæssig brug af gift – med dette område vil der blive fokuseret på en miljørigtig anvendelse af gift samt undersøge om brug af giften har indflydelse på udbredelsen af resistens over for rottegift i Varde Kommune.

Fokusområde 1: Information som et forebyggende redskab

Det kan være en ubehagelig oplevelse at få rotter. I mange tilfælde kan den enkelte borger, langt hen ad vejen, gøre meget for at undgå rotter, når man er opmærksom på hvad der tiltrækker rotter og hvad der kan gøres for at undgå dem. Når en borger oplever at få rotter, vil de ofte blive mødt med råd og vejledning af kommunens bekæmpelsesfirma om forebyggelse af rotter. Men vi ønsker også at nå ud med information og vejledning til borgere, som endnu ikke har haft den ubehagelige oplevelse "at få rotter på ejendommen".

Nedenstående figur baseret på rotteanmeldelser fra 2015 i Varde Kommune viser hvad der har været årsag til rotteforekomsten. I 68 % af sagerne er problemet relateret til noget, man som borgere relativt nemt kan gøre noget ved: hønse- og dyrehold, fuglefodring, utætte affaldsstativer eller hensætning af spiseligt affald, usikrede bygninger med for eksempel huller i sokkel, utætte døre eller andet.

Årsager til rotteanmeldelser i Varde Kommune i 2015

Det giver anledning til, at der gives information/vejledning til borgerne om;

- Dyre- og hønsehold uden rotter
- Fuglefodring uden rotter
- Hvordan man rottesikrer sin bolig
- Generel renholdelse
- Vedligeholdelse af egne kloakker

Når Kommunen informere og vejleder borgerne om rotter, så sker det typisk ved den direkte kontakt mellem bekæmperen og borgeren, men først når skaden er sket. Til generel information benytter kommunen sig af kommunens egen hjemmeside, men her vil det typisk oftest være borgere, der allerede har problemet tæt på, der opsøger denne information.

I Varde Kommune vil vi gerne arbejde med at få information ud til kommunens borgere i almindelighed, men også være synlig i f.eks. landboforeninger, grundejerforeninger etc.

Hvordan informationen skal formidles ligger ikke fast, men vi i Varde Kommune har gjort os tanker om f.eks. at;

- Brug af de lokale medier og evt. sociale medier
- Bedre udnyttelsen den kommunale hjemmeside
- Målrettet information til borgere i områder, hvor kloakreovering er planlagt
- Deltage/arrangere temamøder for f.eks. landboforeninger, grundejerforeninger (incl.

Gode råd til renholdelse og sikring er f.eks.:

- Affaldsstativer er sikret mod rotter – har affaldscontainer bundprop, skal denne altid være monteret
- Der må ikke efterlades spiseligt affald
- Undgå rod på ejendommen
- Undgå tæt vegetation, materialer etc. op ad husmuren/bygninger
- Hønsegårde, kaninbure mv. skal være rottesikre, *i højden og i dybden*
- Fuglefodring i begrænset omfang
- Ingen forarbejdede madvarer i kompostbeholderen
- Ydermure, sokler og tage skal være intakte, rotter har kun brug for åbninger/sprækker over 2 cm
- Intakte ventilationsriste i sokkel og mur
- Vinduer og døre skal slutte tæt
- Undgå åbenstående kældervinduer eller sikre vinduet med net (maskevidde < 2 cm)
- Kloak og afløb skal være tætte
- Tjek samlebrønde med jævne mellemrum: Grus eller jord i bunden tyder på en defekt
- Huller i jorden uden opgravet jord, eller sammensunkne fliser kan være tegn på kloakbrud
- Faldstammeudluftning skal være forsynet med vakuumventil og evt. metalnet
- Tagnedløb skal udmunde under rist eller dæksel
- Afløbsriste skal være hele og fastskruede

sommerhuse), boligforeninger etc.

Fokusområde 2: Bekæmpelse og forebyggelse af rotte i kloakken

I byerne lever rotterne for en stor dels vedkommende i kloakkerne. Hvis kloakkerne var tætte og grundejere sikrede deres egne afløbsinstallationer, så ville vi have et effektivt system, som kunne holde rotterne inde. Generelt er der ikke en forpligtigelse til at bekæmpe rotterne, så længe de forbliver i kloakken. Alligevel kan bekæmpelse af rotte i kloakken formentlig være med til at øge levetiden for kloakledningerne, idet vi med bekæmpelse forsøger at minimere deres antal som også kan betyde færre rotter på overfladen. I Din Forsyning (tidligere Varde Forsyning) har man siden 2013 haft et målrettet fokus på at reducere de gener rotter i kloakken kan forårsage. Din Forsyning har fokus på en kosteffektiv indsats med størst mulig nyttevirkning. I Din Forsyning bekæmper man med både gift og med anvendelse af dræbende rottefælder (giftfri bekæmpelsesmetode). De steder, hvor man har vurderet, at indsatsen overfor rotterne giver størst effekt er;

- Steder/områder plaget af kloakrotter
- I forbindelse med ledningsrenovering

Varde Kommune vil i samarbejde med Din Forsyning deltage i den generelle planlægning og identifikation af rotteplagede områder. Siden medio 2014 har Varde Kommune indført et digitalt program, som bruges til registrering af alle rotteanmeldelser og handlinger foretaget i forbindelse med bekæmpelsen. Især med brug af det digitale program, vil Varde Kommune og Din Forsyning bedre kunne udpege områder, hvor kloakrotter udgør et problem.

Kommunen vil derfor;

- Have regelmæssige møder med Din Forsyning
- Sammenholde data fra rottedatabasen med Forsyningens data med henblik på at identificere

- Så længe rotter bliver nede i kloakken er de ikke et problem for den kommunale rottebekæmpelse
- I byzone udgør rotteanmeldelser forårsaget af kloakrotter en betydelig andel af rotteanmeldelserne
- Rotterne lever fortrinsvist inde på den private ledningsdel
- Den bedste forebyggelse mod indtrængning af kloakrotter er at have en intakt ledning
- Det er den enkelte grundejer, som selv skal sikre sin egen kloakledning

område
er,
hvor
bekæmpelse
eventuelt er
nødvendigt

Fokusområde 3: Bekæmpelse og forebyggelse af rotter på særlige arealer

Med den gældende rottebekendtgørelse og nye regler for anvendelsen af gift til bekæmpelse af rotter er der kommet nogle forbedringer for miljøet. F.eks. er det i dag nu kun muligt at anvende giften i og omkring bygninger. Derfor er der nu begrænsede muligheder for at foretage effektiv bekæmpelse, når der er rotter i f.eks. kommunens parker, ved søer, langs vandløb etc.. Varde Kommune bekæmper i dag rotter disse steder, hvis der kommer anmeldelser om rotter. Varde Kommune har ikke overblik over, hvor stort et problem rotter er langs f.eks. kommunens mange åer og vandløb.

Varde Kommune vil derfor undersøge i hvilket omfang rotter udgør et problem på "åbne" arealer og i hvilket omfang en effektiv bekæmpelse ville være påvirket af de nye stramninger, for derved bedre at være i stand til at finde løsninger mht. f.eks. alternativ bekæmpelse og forebyggelse.

Vi vil f.eks. i samarbejde med kommunens miljøfolk skabe et bedre overblik over;

- Områder hvor der konstateres rotter
- Hvilke bekæmpelses- og forebyggelsesmuligheder findes der for de enkelte områder

- Rotten er af natur et jordlevende dyr og graver gerne gangsystemer med flere åbning. Disse gangsystemer stikker sjældent dybere end 60 cm.
- Rotten foretrækker at bo tæt ved vand (f.eks. langs åer og søer)
- Rotten foretrækker at bo steder med meget lidt forstyrrelse
- Rotten foretrækker at bo et sted, hvor der er både mad, skjulesteder og vand

Fokusområde 4: Bekæmpelse og forebyggelse af rotter i sommerhusområder

Varde kommune har en del større og mindre områder med sommerhusbebyggelse. Mange af sommerhusene i disse områder udlejes. De problemer det umiddelbart kan give med hensyn til rotter er bl.a.

- Manglende anmeldelse af observationer – bl.a. i kraft af man f.eks. ikke er bekendt med dansk lovgivning på rotteområdet.
- Intet fast tilhørsforhold til stedet og deraf manglende indberetning af forekomsten
- Nogle af sommerhusene har helårsstatus og med en deraf følgende aktivitet året rundt.

Da kommunen kun har begrænset viden om rotteforekomst i sommerhusområderne og vil kommunen arbejde for at skaffe mere information om rotteforekomsten disse steder samt sikre at den nødvendige information om rottesikring og renholdelse når ud til sommerhusejerne, dette kunne bl.a. ske ved;

- at foretage inspektionsbesøg med det formål at identificere sommerhusområder, hvor der kan være større problemer med rotter. Typisk foretages der kun foretagestilsynsbesøg i sommerhusområder, hvis der bliver anmeldt rotter.
- afholdelse af informationsmøder for sommerhusforeninger

Fokusområde 5: Øget viden om resistens og mere hensigtsmæssig brug af gift

Når der anvendes gift til bekæmpelse af rotter, er der en risiko for, at der kan opstå resistens, som typisk vil lede til anvendelse af stærkere gifte. I takt med at der anvendes stærkere gifte, vil der ske en øget belastning af miljøet samt en øget risiko for utilsigtede forgiftninger af rovfugle og rovpattedyr (sekundære forgiftning). I Varde Kommune vil vi i det omfang det er muligt søge at reducere giftforbruget og i højere grad gøre brug af de mildere gifte.

Når der anvendes gift, er der også en risiko for, at der opstår resistens overfor den anvendte gift. For at minimere risikoen for spredning af resistens og sekundære forgiftninger vil Varde Kommune sikre, at anvendelse af gift i den kommunale bekæmpelse sker efter følgende retningslinjer:

- At der altid foretages en vurdering af, om gift er den optimale løsning på det pågældende rotteproblem
- At der altid anvendes den mildest mulige gift i den enkelte bekæmpelse
- At den udlagte gift sikres, så risikoen for utilsigtede forgiftninger minimeres
- At en giftbekæmpelse følges nøje af bekæmperen med opfølgende besøg, så mængden og styrken af den anvendte gift kan tilpasses bekæmpelsesbehovet
- At al gift indsamles ved bekæmpelsens afslutning

Der vides meget lidt om forekomst af resistens i Varde Kommune, men i 2007 deltog Varde Kommune, i en landsdækkende resistensundersøgelse, gennemført af Miljøstyrelsen og Statens Skadedyrlaboratorium og flere steder i gamle Varde Kommune og Ølgod kommune blev der fundet resistens flere steder.

Varde Kommune vil i de kommende år foretage supplerende resistensundersøgelser for at følge udviklingen med hensyn til resistens og hvilken betydning anvendelsen af den svageste gift, vil have på niveauet af resistens. Kommunen vil derfor årligt foretage indsamling af rotter til undersøgelse for resistens.

Hvad er rottegift?

- Der findes forskellige typer af rottegifte
- Der anvendes som udgangspunkt den mildeste form for gift af hensyn til miljøet
- Alle rottegifte er antikoagulanter dvs. blødningsforstyrrende, og rotten dør derfor af indre blødninger
- Rotten dør først 4 til 6 dage efter, at den har spist af giften
- Der anvendes ikke antikoagulanter til bekæmpelse af rotter i beboelse, fordi rotterne kan lægge sig til at dø på utilgængelige steder med voldsomme lugtgener til følge
- Gift må ikke udleveres til borgeren